

KRATKE NOVICE

AKADEMIJA ZA SOCIALNE VEDE

Naša država ima v evropski perspektivi 2014 - 2020 na voljo 5 evropskih milijonov za pomoč najrevnejšim pri energetske sanaciji njihovih domov. Od 500 upravičenih gospodinjstev ni bila popravljena še niti ena streha, izolirana nobena hiša in zamenjana še nobena peč.

**Vabljeni na
ZIMSKI
izobraževalni
program !**

7. februar

**SKRB ZA OSEBE Z
DEMENCO IN SVOJCE V
TERMINALNI FAZI
BOLEZNI**

Dr. Ljiljana LESKOVIC

21. februar

**SPOROČANJE SLABE
NOVICE STRANKI V
SOCIALNI STISKI**

Anka PATRU

28. februar in 1. marec

**PRIPRAVA NA
STROKOVNI IZPIT**

Dr. Bojan Regvar

14. marec

**SODOBNE OBLIKE
SOCIALNE
ANKSIOZNOSTI IN
OBRAVNAVA
NEKEMIČNIH ODVISNOSTI**

Peter Topič

21. marec

**SKRBNIŠTVO – KAKO
MED ZAHTEVNIMI
PRIMERI IN STROKOVNO
ODGOVORNOSTJO**

Alenka Križnik, univ. dipl.
prav.

ANKETA - FEBRUAR

**Je postala reforma
CSD navadna
blamaža ?**

Več na:

www.socialne-vede.si

KATERI SO RESNIČNI PROBLEMI V SOCIALNEM VARSTVU

Institucionalno varstvo starih ljudi

Kapacitet za namestitev je odločno premalo: na 136 lokacijah po Sloveniji je trenutno prosto mesto le eno, razmere pa so vse slabše, saj je slovenska populacija vse starejša.

Trenutno je v slovenskih domovih za starejše prosto eno samo mesto in sicer v Mariboru. Zasedenih je vseh 20.867 postelj, v čakalni vrsti pa je v tem trenutku 13.608 ljudi.

Ne le, da domov ni dovolj za vse starejšo slovensko družbo, v nekaj desetletjih bo večinska populacija v tretjem življenjskem obdobju, na kar niti približno nismo pripravljeni. Hkrati kot epidemija narašča delež starostnikov z demenco, ki potrebujejo posebno oskrbo.

Je postal dvig minimalne plače na svoj način povsem zgrešen projekt ?

Mediji so dokaj sramežljivo objavili novice o negativnih posledicah dviga minimalne plače.

Po začetnem navdušenju so ljudje namreč ugotovili, da bodo zaradi tega plačali več davka. Sledile bodo tudi višje položnice za plačilo vrtcev, nižji otroški dodatki in še kaj, tako da bo saldo v njihovem družinskem proračunu - negativen.

Podobna zgodba se obeta upokojencem. Zaradi dogovora o povišanju plač v javnem sektorju so se povišale cene oskrbnin v domovih za stare.

Od vsega začetka je bilo povsem jasno, da bo imelo povišanje minimalne plače ob nespremenjeni dohodninski lestvici in nespremenjenih kriterijih za upravičenost do socialnih transferjev za številne prejemnike boleče posledice. Negativni učinki niso pomembni le z vidika posameznika, ampak

tudi za plačni sistem v celoti. Razmerja med minimalno plačo in izhodiščnimi plačami v kolektivnih pogodbah so tako še bolj porušena, kot so že bila.

Vse to je znamenje prevelike prenormiranosti in medsebojne povezanosti javnih financ, davkov in osebnih prejemkov, ter popularnih ukrepov. Kot je bilo objavljeno, bo potrebno za socialne transfere zato odšteti 70 milijonov EUR javnega denarja več. Žal se prej nihče ni vprašal, ali bi bilo za teh 70 milijonov mogoče zgraditi deset domov za stare, s tem pa umiriti krizo na temu področju, s tem zaposliti približno 1000 zaposlenih, kar bi bistveno bolj dolgoročen in učinkovit ukrep v urejanju socialne politike.

Kako je z energetske revščino

Po podatkih državnega statističnega urada najmanj 40 odstotkov slovenskih gospodinjstev živi v energetske revščini, kar po osnovni definiciji pomeni, da za energetske stroške porabijo več kot deset odstotkov svojih dohodkov.

Po zadnjih podatkih iz leta 2015 je tudi razvidno, da najrevnejša gospodinjstva za ogrevanje porabijo kar 18 odstotkov vseh svojih prihodkov, kar bi moralo strezniti vse, ki upravljajo s temi sredstvi.

Energetska revščina nastopi torej takrat, ko gospodinjstvo ne zmore zagotoviti primerno ogrevanega stanovanja po sprejemljivi ceni. Vsaj za zdaj pri pomoči najšibkejšim, ki jih bo tudi to leto zeblo, država svoje naloge ni opravila.

Naša država ima v evropski perspektivi 2014 - 2020 na voljo 5 evropskih milijonov za pomoč najrevnejšim pri energetske sanaciji njihovih domov. Od 500 predvidenih prejemnikov - gospodinjstev ni bila popravljena še niti ena streha, izolirana nobena hiša in zamenjana še nobena peč.

KAJ JE S SOCIALNIMI TRANSFERJI ?

19. decembra 2018 je pristojno ministrstvo izdalo sklep o prenosu teritorialne pristojnosti, kar pomeni, da se je približno 6000 vlog

prerazporedilo na tiste centre, ki niso beležili zaostankov". "V prvih dveh tednih meseca januarja 2019 je bilo od približno 6000 rešenih okoli 5000 vlog. Zaostanki bi morali biti odpravljeni do konca januarja. Za časa vprašanja predsedniku Vlade RS konec meseca januarja je bilo neizdanih odločb še 615, razlogi pa so bili tudi na strani prosilcev in nepopolnih vlog.

Po navedbah pristojnega ministrstva bodo v prihodnjih mesecih nadaljevali z ukrepi, predvsem kar se tiče informatizacije CSD. Prvega marca uvajajo nov dokumentarni sistem »Krpan«, ki naj bi omogočil hitrejšo evidentiranje in reševanje vlog.

Bistveno pa je naslednje: opozicija v Državnem zboru v pisni oliki sprašuje Vlado RS kdo je subjektivno in kdo je objektivno odgovoren za polom programa spreminjanja sistema socialnih transferjev in ali je kdo kaznovan zaradi slabega dela.

Kaj je tu sploh mogoče reči? Dejstvo je, da je vprašanje neprijetno, da ga je postavila opozicija in pričakovati je, da bo odgovor povsem pomirjevalen in da iskanja odgovornosti ne bo. Žal pa je videti zelo zahtevno situacijo na CSD Ljubljana, na zelo visoke pritiske na zaposlene, na sindikat in na ukrepe na delovnem področju ter povsem porušena razmerja zaupanja med zaposlenimi in vodstvom.

Na akademiji upamo, da se bodo razmere čim prej uredile.

Kako delajo v deželah tretjega sveta?

Veliko revnih se prostovoljno odloči, da bo darovalo kakšnega od organov in z njimi, take so neuradne ocene, zaslužilo od okoli 120 tisoč do 250 tisoč dolarjev (ZDA). V nekaterih bolj revnih državah so cene nižje in lahko znašajo za ledvico le nekaj tisoč dolarjev. Tudi v Evropi cene niso tako visoke – za ledvico naj bi dobili »le« okoli 20 do največ 30 tisoč evrov.

Kako poteka vse skupaj? Ljudje, ki potrebujejo denar in se odločijo, da bodo darovali ledvico, sami navežejo stik s t.i. izvidniki, ki so nekakšni odposlanci kriminalnih združb, in jim ponudijo organ. Sledil naj bi dogovor za obisk pri »njih«, kjer se s podkupljenim zdravnikom izvede poseg, od

tam dalje pa organ hitro potuje naprej, do njegovega novega imetnika.

Kakšne so cene preostalih organov. Za jetra naj bi na črnem trgu dobili okrog 150.000 dolarjev, za pljuča okrog 300.000 dolarjev, za srce tudi okrog 300 tisoč, za trebušno slinavko okoli 100 tisoč dolarjev. Cena za 500 mililitrov plazme naj bi znašala 400 dolarjev, za gram kostnega mozga okrog 20.000, za roženico 25.000, za kosti okoli pet do 10 tisoč dolarjev, za ves skelet pa naj bi na črnem trgu plačali okrog 6000 dolarjev.

V Sloveniji tovrstne dejavnosti praktično ne zaznavamo.

KRAJŠA MEDNARODNA PRIMERJAVA

Kje še zaostajamo

Slovenijo od elitne družbe »čistih držav«, kjer ni večjih težav s korupcijo in na čelu katere je Danska, še vedno loči več kot trideset mest. Napredka v boju proti korupciji ne beležimo že šest let. Lani smo si delili 34. mesto (od 180) z Bocvano, letos smo celo dve mesti za njo: na 36. mestu. Delimo si ga s Poljsko. Razlogi za slovenski »status quo« so sistemski.

Po indeksu zaznave korupcije sodeč, ki ga je objavil Transparency International Slovenija, je Slovenija z doseženimi 60 točkami od stotih in s 36. mestom od 180 še vedno zelo koruptivna država.

Podatkovni fenomeni o revščini v svetu

Oxfam (mednarodna nevladna organizacija za preučevanje socialnih sistemov) je pred začetkom Svetovnega gospodarskega foruma v Davosu v Švici opozorila na vedno večjo razliko med revnimi in bogatimi. **Glede na najnovjšo študijo si 26 milijarderjev lasti toliko kot revnejša polovica svetovnega prebivalstva, so sporočili iz organizacije.**

V desetih letih od začetka zadnje svetovne finančne krize se je število milijarderjev skoraj podvojilo, opozarjajo v študiji "Javno dobro ali zasebno bogastvo".

Lani se je premoženje milijarderjev povečalo za okoli 12 odstotkov oziroma v povprečju za 2,5 milijarde dolarjev na dan. Na drugi strani pa je bilo 3,8 milijarde revnih ob 11 odstotkov premoženja oziroma okoli 500 milijonov

dolarjev na dan. **Pri tem 3,4 milijarde ljudi živi z manj kot 5,5 dolarja na dan.**

Oxfam ponuja še primerjavo: proračun Etiopije za zdravstvo znaša le odstotek premoženja najbogatejšega človeka na svetu, direktorja Amazona **Jeffa Bezosa**. Ob tem zaradi družbene neenakosti najbolj trpijo ženske in deklice. V svetovnem povprečju si moški lastijo 50 odstotkov več premoženja kot ženske, ki imajo v povprečju tudi za 23 odstotkov nižje plače, trpijo pa še zaradi pomanjkljivega šolanja in zdravstvene oskrbe, opozarja Oxfam.

Na listi, ki jo ameriška poslovna revija objavi vsako leto marca, se je lansko leto znašlo rekordno število bogatašev: takšnih, ki lahko svoja premoženja vrednotijo v milijardah dolarjev, je bilo kar 2208. Njihovo premoženje je bilo leta 2018 vsega skupaj vredno več kot 9,1 bilijonov dolarjev.

JE SLOVENSKI JAVNI DOLG OVIRA ZMANJŠEVANJE REVŠČINE

V medijih se je pojavila ocena pripravljenosti na naslednjo krizo. Napovedi svetovnih ekonomistov so, da smo na prihodnjo krizo pripravljeni bistveno slabše, kot na tisto v letu 2008, osnovni razlog slabe pripravljenosti pa je predvsem povečan javni dolg na svetovni ravni ter strukturne težave javne porabe (plače, pokojnine, transferji in drugi javni izdatki) in seveda odsotnost strukturnih reform, kar je vse dokaj značilno tudi za Slovenijo.

V tem času je npr. Italija vstopila v obdobje recesije, saj je v dveh zaporednih četrletjih zabeležila gospodarsko upadanje, napovedi glede izhoda Velike Britanije iz EU pa pravzaprav ocenjujejo 8% krčenje gospodarstva Velike Britanije, saj se mednarodne korporacije in podjetja z več enotami v državah EU odločajo za spremembo sedeža, selitev proizvodnje in selitev uprav.

Iz svetovne banke tako ocenjujejo možnost, da bo predvsem izhod Velike Britanije iz EU eden večjih negativnih dejavnikov gospodarske rasti v EU in da predstavlja realno osnovo za začetek ciklične gospodarske krize.

BOB leta

Večerov Bob leta 2018 za izjavo, ki so jo v januarju 2019 razglasili v Mariboru, je pripadel pravnici Dr. Verici Trstenjak za izjavo **"Politikom sporočam: ne govorite, da podpirate strokovnjake. Podpirate jih le, če so slučajno vaši. In politiki, ne govorite, da podpirate vračanje strokovnjakov iz tujine, ker jim vračanje preprečujete."**

Zelo zanimiva in širše sprejeta ugotovitev je sprejeta na podlagi glasovanja številnih bralcev. Preprosto pa govori o tem, da Slovenci neradi sprejemamo konkurenco nazaj, še posebej če je prepoznavna, uspešna in željna delati. Tovrstni ljudje so v Sloveniji moteči.

Slednje se dobro vidi v kadrovanju na pomembna mesta tudi v socialnem varstvu, saj je od vsem referenc najmočnejši argument pripadnost politični stranki.

REZULTAT ANKETE V DECEMBRU - JANUARJU

V decembru in januarju smo postavili enostaven vprašalnik? **Ali je bila socialna politika v letu 2018 uspešna ali ne? Pri tem smo želeli primerjati oceno za leto 2018 z ocenami za predhodni dve leti.**

Imeli smo dve vladi, referendum in volitve. Kar nekaj stvari je bilo začetih, npr. reforma CSD, hkrati pa so opuščene ideje o reformi trga dela in spremembi pokojninske zakonodaje. Delne spremembe pri transferih in njihovo višanje predstavljata ukrepe, ki so skladni z gospodarsko rastjo, vendar so naleteli v praksi na mešane odzive.

Ocene so lahko anketiranci podali na pet stopenjski lestvici. Ne glede na različne poglede je ocena za leto 2018 nižja od tiste od leta 2017 in celo od nižja od leta 2016. Povprečna ocena je 1,4. Prav nihče od anketirancev ni dal ocene odlično.

Vprašanje v februarju: **Ali je postala reforma CSD blamaža, ali ne ?**

Naslednje novice bodo izšle 1. MARCA 2019
